

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/28/2004

POLACY O PRZYSZŁOŚCI POLITYCZNEJ PREZYDENTA ALEKSANDRA KWAŚNIEWSKIEGO

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

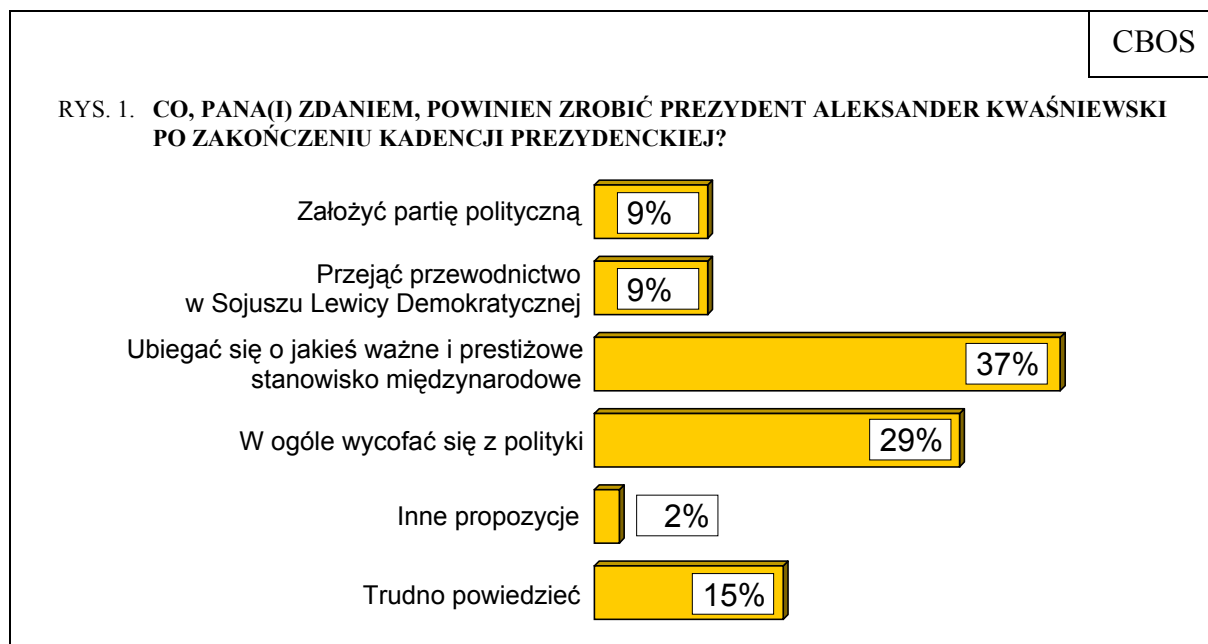
Od dłuższego czasu urząd prezydenta jest jedyną instytucją władzy, która uzyskuje pozytywne opinie Polaków. Wprawdzie pod koniec 2003 roku oceny prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego nieco się pogorszyły, jednak wciąż zdecydowana większość ankietowanych (65%) dobrze ocenia jego działalność. Pozytywne opinie o urzędzie prezydenta są szczególnie widoczne na tle złych notowań rządu i parlamentu. Taki układ ocen i duże zaufanie społeczne, jakim cieszy się Aleksander Kwaśniewski, sprawiają, że tym bardziej aktualne staje się pytanie o przyszłość polityczną obecnego prezydenta. Czy powinien on powrócić do aktywności *stricte* politycznej i jako jeden z wielu podmiotów uczestniczyć w bieżącym życiu politycznym czy też może powinien zachować wobec niego dystans i znaleźć sobie jakiś inny rodzaj działalności? A może powinien w ogóle wycofać się z polityki? Pytaliśmy o to w naszym styczniowym sondażu¹.

Polacy nie mają jednoznacznego zdania na temat tego, co powinien zrobić Aleksander Kwaśniewski po zakończeniu kadencji prezydenckiej, choć można powiedzieć, że w większości raczej nie zalecają mu, by wracał do bezpośredniego angażowania się w bieżące życie polityczne kraju. Zdaniem największej grupy ankietowanych (37%) najlepiej byłoby, gdyby Aleksander Kwaśniewski skutecznie zabiegał o jakieś prestiżowe stanowisko na arenie międzynarodowej. Więcej niż co czwarty respondent (29%) uważa, że po zakończeniu kadencji obecny prezydent powinien w ogóle wycofać się z działalności politycznej. Niemal jedna piąta społeczeństwa widzi miejsce dla Aleksandra Kwaśniewskiego na polskiej scenie politycznej - czy to ponownie jako przywódcy Sojuszu Lewicy Demokratycznej czy też jako szefa nowego, założonego przez siebie ugrupowania politycznego (po 9% wskazań). Wśród nielicznych innych porad formułowanych samodzielnie przez respondentów (w sumie nie

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (164) przeprowadzono w dniach 9-12 stycznia 2004 roku na liczącej 1057 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

przekraczają one 2%) pojawiały się propozycje, by wspomagał żonę w jej ewentualnej karierze politycznej lub też by razem zajęli się działalnością społeczną i charytatywną. Z drugiej strony pojawił się również formułowany wprost postulat, by Aleksander Kwaśniewski zastąpił Leszka Millera. Proponowano też, by po zakończeniu kadencji założył jakąś firmę i dał ludziom pracę.

Opinie Polaków o przyszłości politycznej obecnego prezydenta są w pewnych wymiarach związane z poziomem wykształcenia, osiąganymi dochodami i poglądami politycznymi. Osoby lepiej wykształcone, a także, co się z tym wiąże, lepiej sytuowane częściej doradzają, by Aleksander Kwaśniewski po zakończeniu kadencji prezydenckiej skupił się na karierze międzynarodowej. Takiej rady udziela prezydentowi 56% respondentów z wyższym wykształceniem oraz 45% badanych o najwyższych dochodach. Natomiast im niższe wykształcenie i dochody *per capita* w rodzinie, tym większe poparcie dla opcji, by obecny prezydent zakończył swoją karierę polityczną. Optuje za tym 34% osób z wykształceniem podstawowym i 53% respondentów o dochodach niskich, ale nie najniższych.

Również ankietowani o prawicowych poglądach politycznych częściej niż pozostali najchętniej skierowaliby Aleksandra Kwaśniewskiego na polityczną emeryturę (37%).

Natomiast wśród osób deklarujących poglądy lewicowe - poza, co zrozumiałe, mniejszą popularnością opcji, by Aleksander Kwaśniewski zakończył karierę polityczną (23%) - zwraca uwagę większe niż przeciętnie poparcie dla pomysłu, by po zakończeniu kadencji obecny prezydent ponownie przejął przewodnictwo w SLD (18%). Wśród zdeklarowanych wyborców obu rządzących ugrupowań SLD i UP koncepcja ta cieszy się jeszcze większym poparciem - opowiada się za nią 22% elektoratu koalicji rządowej. Dodatkowo w elektoracie SLD-UP większym niż przeciętnie poparciem cieszy się koncepcja budowania przez Aleksandra Kwaśniewskiego własnego ugrupowania politycznego (12%). W sumie zatem ponad jedna trzecia zwolenników rządzącej koalicji (34%) optuje za tym, by Aleksander Kwaśniewski nie wycofywał się z aktywności politycznej na krajowym forum, ale brał czynny udział w życiu politycznym. Jednak generalnie również wśród zwolenników obu rządzących ugrupowań najczęstsza wskazówka dla prezydenta jest taka, by po zakończeniu kadencji ubiegał się o jakieś prestiżowe stanowisko międzynarodowe (56%). Takiej rady udzielają mu także największe grupy potencjalnych wyborców PO (55%), PiS (43%) oraz, w nieco mniejszym stopniu, PSL (38%). Natomiast zdeklarowani wyborcy Samoobrony oraz LPR najchętniej skierowaliby Aleksandra Kwaśniewskiego na polityczną emeryturę (odpowiednio: 56% i 32%).

Tabela 1

Co, Pana(i) zdaniem, powinien zrobić prezydent Aleksander Kwaśniewski po zakończeniu kadencji prezydenckiej?	Potencjalne elektoraty							Nie-wybiera-jący się na wybory
	LPR	PO	PSL	PiS	Samo-obrona	SLD +UP	Niezdecydowani	
	w procentach							
Założyć partię polityczną	15	5	3	7	7	12	11	8
Przejąć przewodnictwo w Sojuszu Lewicy Demokratycznej	0	10	25	4	4	22	5	7
Ubiegać się o jakieś ważne i prestiżowe stanowisko międzynarodowe	26	55	38	43	18	56	37	29
W ogóle wycofać się z polityki	32	25	20	32	56	9	28	32
Inne propozycje	2	0	0	3	4	0	3	2
Trudno powiedzieć	25	5	13	11	11	2	17	22

Zrozumiałe, że bieżąca ocena działalności Aleksandra Kwaśniewskiego jako prezydenta wpływa na wyobrażenia o jego przyszłości politycznej. Wśród Polaków pozytywnie oceniających jego działalność (są oni w zdecydowanej większości) najbardziej popularna jest koncepcja, by Aleksander Kwaśniewski ubiegał się o jakieś ważne i prestiżowe stanowisko międzynarodowe. Natomiast wśród respondentów, którzy pracę prezydenta oceniają negatywnie, ponad połowa optuje za tym, by zakończył on swoją karierę polityczną.

Tabela 2

Co, Pana(i) zdaniem, powinien zrobić prezydent Aleksander Kwaśniewski po zakończeniu kadencji prezydenckiej?	Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Założyć partię polityczną	10	7	3
Przejąć przewodnictwo w Sojuszu Lewicy Demokratycznej	10	7	4
Ubiegać się o jakieś ważne i prestiżowe stanowisko międzynarodowe	48	16	17
W ogóle wycofać się z polityki	17	57	38
Inne propozycje	1	3	1
Trudno powiedzieć	14	11	38

Na wizję politycznej przyszłości obecnego prezydenta jeszcze wyraźniej wpływa stosunek do Aleksandra Kwaśniewskiego. Wśród respondentów niemających do niego zaufania aż dwie trzecie opowiada się za tym, by po zakończeniu kadencji wycofał się z czynnego uczestnictwa w życiu politycznym. Takiej samej rady najczęściej udzielają prezydentowi także ci, którzy mają do niego stosunek obojętny. Natomiast wśród badanych darzących Aleksandra Kwaśniewskiego zaufaniem (ich liczba jest prawie trzykrotnie większa niż łączna liczba tych, którzy mu nie ufają lub deklarują obojętność) tylko jedna piąta jest za tym, by zakończył karierę polityczną, a ponad dwukrotnie więcej uważa, że powinien zabiegać o jakieś prestiżowe stanowisko na forum międzynarodowym.

Tabela 3

Co, Pana(i) zdaniem, powinien zrobić prezydent Aleksander Kwaśniewski po zakończeniu kadencji prezydenckiej?	Stosunek do Aleksandra Kwaśniewskiego*		
	Zaufanie	Obojętność	Nieufność
	w procentach		
Założyć partię polityczną	10	5	5
Przejąć przewodnictwo w Sojuszu Lewicy Demokratycznej	10	10	4
Ubiegać się o jakieś ważne i prestiżowe stanowisko międzynarodowe	45	25	9
W ogóle wycofać się z polityki	20	42	66
Inne propozycje	2	1	3
Trudno powiedzieć	13	18	13

*Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Jak polityczną przyszłość obecnego prezydenta widzą jego wyborcy z 2000 roku? Największa grupa (43%) opowiada się za tym, aby Aleksander Kwaśniewski skupił swą aktywność na arenie międzynarodowej i tam ubiegał się o jakieś prestiżowe stanowisko. Nieco ponad jedna piąta jego wyborców (22%) jest za tym, by po zakończeniu kadencji prezydenckiej wycofał się z działalności politycznej. Co dziewiąty (11%) chciałby, żeby Aleksander Kwaśniewski przejął przywództwo w Sojuszu Lewicy Demokratycznej i - w domyśle - odbudował społeczny prestiż tego ugrupowania, co dziesiąty (10%) wolałby, żeby prezydent zdecydował się na założenie własnej partii politycznej. Osoby głosujące na Aleksandra Kwaśniewskiego w wyborach z 2000 roku częściej niż zwolennicy jego ówczesnych konkurentów są za tym, by obecny prezydent brał aktywny udział w życiu politycznym kraju - częściej optują za odnowieniem związków z SLD lub budową nowego ugrupowania. Jedynie wyborcy Andrzeja Olechowskiego wyrażają opinie zbliżone do opinii elektoratu Aleksandra Kwaśniewskiego, pozostali - w tym szczególnie głosujący w 2000 roku na Mariana Krzaklewskiego i Lecha Wałęsę - najchętniej odesłaliby obecnego prezydenta na polityczną emeryturę.

Wydaje się, iż Polacy są zdania, że Aleksander Kwaśniewski jako prezydent pełniący swoją funkcję przez dwie kadencje uzyskał na naszej scenie politycznej wyjątkową pozycję arbitra i raczej powinien przy niej pozostać, czyli nie angażować się bezpośrednio jako strona w bieżące spory. Największym poparciem badanych cieszy się pomysł, by Aleksander Kwaśniewski po zakończeniu kadencji zajął się działalnością na forum międzynarodowym. Jednak wydaje się, że dla osób identyfikujących się z lewicą społeczny autorytet i zaufanie, jakim cieszy się prezydent, to kapitał polityczny, bez którego trudno będzie odbudować pozycję ugrupowań lewicowych na naszej scenie. Respondenci o poglądach lewicowych, a jeszcze wyraźniej zwolennicy rządzącej koalicji, dostrzegając kryzys w SLD widzą w Aleksandrze Kwaśniewskim autorytet, który mógłby się przyczynić do poprawy wizerunku i notowań tego ugrupowania.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Co, Pana(i) zdaniem, powinien zrobić prezydent Aleksander Kwaśniewski po zakończeniu kadencji prezydenckiej? 1 - Założyć nową partię polityczną; 2 - Przejąć przewodnictwo w Sojuszu Lewicy Demokratycznej; 3 - Ubiegać się o jakieś ważne i prestiżowe stanowisko międzynarodowe; 4 - W ogóle wycofać się z polityki

(%)

	1	2	3	4	Inne propozycje	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	9	9	37	29	2	15	1057
Płeć							
Mężczyźni	8	9	35	35	3	11	507
Kobiety	9	9	38	24	1	19	550
Wiek							
18-24 lat	13	10	43	22	1	11	159
25-34	6	8	47	28	1	10	191
35-44	12	5	39	28	4	13	186
45-54	6	12	36	32	1	14	216
55-64	9	11	32	30	1	16	127
65 lat i więcej	8	6	22	34	3	29	179
Miejsce zamieszkania							
Wieś	8	10	31	28	3	20	398
Miasto do 20 tys.	8	13	32	31	2	14	129
20-100 tys.	9	4	41	31	0	14	207
101-500 tys.	9	8	44	28	2	10	200
501 tys.i więcej mieszk.	9	8	40	29	2	12	124
Wykształcenie							
Podstawowe	9	5	23	34	1	28	301
Zasadnicze zawodowe	10	11	37	28	2	12	275
Średnie	9	9	41	27	3	10	366
Wyższe	4	10	56	22	0	7	115
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	2	8	61	23	1	6	68
Prac.umysł.niż.szczebla	10	13	46	25	1	4	106
Pracownicy fiz.- umysł.	6	12	43	27	3	9	76
Robotnicy wykwalifikowani	8	8	43	28	3	10	90
Robotnicy niewykwalifik.	10	7	25	37	0	22	35
Rolnicy	8	13	26	26	3	24	56
Pracujący na własny rach.	12	9	39	23	2	15	46
Bierni zawodowo							
Renciści	8	3	29	36	1	22	111
Emeryci	10	7	25	31	2	25	204
Uczniowie i studenci	11	11	41	24	0	13	83
Bezrobotni	7	11	33	35	3	11	124
Gospodynie domowe i inni	10	4	40	27	0	19	57
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	6	10	49	25	2	8	174
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	4	6	52	26	3	9	78
sekt. pryw. poza rolnict.	11	11	38	27	2	11	177
prywatnym gosp. rolnym	6	13	27	25	3	25	54
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	12	9	31	30	3	15	126
300-399	1	5	27	53	4	10	81
400-599	8	9	39	27	1	16	190
600-800	8	7	38	29	2	16	172
Powyżej 800 zł	9	10	45	22	1	13	208
Ocena własnych war. mater.							
Złe	8	8	28	36	2	18	328
Średnie	10	8	36	29	2	16	472
Dobre	7	10	49	21	1	11	257
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	8	4	32	39	1	16	65
Raz w tygodniu	10	8	35	27	2	18	552
1-2 razy w miesiącu	8	8	41	30	1	12	125
Kilka razy w roku	6	12	39	28	4	11	185
W ogóle nie uczestniczy	9	8	37	32	0	14	128
Poglądy polityczne							
Lewica	9	18	43	23	1	6	200
Centrum	9	7	45	25	2	12	305
Prawica	8	6	38	37	2	9	261
Trudno powiedzieć	8	6	22	30	2	32	288